

Dagelijks leven allochtonen

In het rapport 'Het dagelijks leven van allochtone stedelingen' geven verschillende onderzoekers van het Sociaal en Cultureel Planbureau een beeld van dit dagelijks leven. Eerdere rapporten legden nadruk op de slechte positie van etnische minderheden op het gebied van opleidingsniveau, arbeidsmarkt en inkomen. Deze publicatie vormt een aanvulling hierop en laat zien of en in hoeverre allochtonen in hun dagelijks leven verschillen van autochtonen. Gekeken is naar de taakverdeling binnen gezinnen, de vrijwilige inzet voor andere mensen en organisaties, het mediagebruik en de deelname aan cultuur en sport en de mobiliteit. Het rapport is gebaseerd op een grootschalige enquête onder Turken, Marokkanen, Surinamers, Antillianen en een autochtone vergelijkingsgroep, die in de vijftig grootste gemeenten wonen. De tijdsbesteding van allochtone en autochtone stedelingen versnoet meer overeenkomsten dan verschillen. De verschillen op doorsneekeuze dagen zijn een gevolg van het feit dat er meer autochtonen zijn met betaald werk. Allochtonen hebben op die dagen gemiddeld minder verplichtingen en zijn minder onderweg. Ook in het weekend zijn er voornamelijk overeenkomsten. Zowel bij allochtonen als bij autochtonen is het gebruik van televisie en computer versut de populairste vrijetijdsbesteding, gevolgd door sociale contacten. Duidelijke verschillen zijn er in de gewenste openingstijden van winkels en diensten. Zo hechten allochtonen veel meer aan ruimere openstellingstijden dan autochtonen.

Het dagelijks leven van allochtone stedelingen. Sociaal en Cultureel Planbureau, Andries van den Broek en Saskia Keuzenkamp (red.), Publicatie 2008/5, prijs € 22,50, ISBN 978 90 377 0336 8.

Transformatie met behoud identiteit

In de studie 'Transformatie van woonwijken met behoud van stedenbouwkundige identiteit' van het Ruimtelijk Planbureau staat de vraag centraal hoe de fysieke omgeving van woonwijken kan worden getransformeerd met behoud of zelfs versterking van de bestaande ruimtelijke identiteit. Dit wordt geïllustreerd aan de hand van de naoorlogse wijken (1945-1970), de stadsvernieuwingwijken (1970-1990) en de woonerfwijken (1970-1985). Transformatie is in deze studie een verzamelbegrip voor allerlei soorten fysieke verandering in woonwijken. Herstructurering is de meest ingrijpende, waarbij wijken of gedeeltes daarvan worden gesloopt en vervangen door nieuwe woonmilieus. Hogebruik is minder ingrijpend, bijvoorbeeld het samenvoegen van woningen. Het minst ingrijpend is herinrichting van de openbare collectieve ruimte in een woonwijk door het aanpassen van straatprofielen, bepanting of stratsmeubilair. De naoorlogse wijken zijn het best aan te passen met behoud van de bestaande identiteit. Voor de stadsvernieuwingwijken en de woonerfwijken is dit minder goed mogelijk doordat de onderlinge ruimtelijke afhankelijkheid daar groter is. Transformatie van de naoorlogse, stadsvernieuwing- en woonerfwijken vraagt om een collectieve aanpak. Dit betekent niet dat de transformatie top-down moet worden uitgevoerd, ook bottom-upstrategieën zijn mogelijk, zoals collectief particulier opdrachtgeverschap.

Transformatie van woonwijken met behoud van stedenbouwkundige identiteit. Ruimtelijk Planbureau, prijs € 22,90, ISBN 978 90 5662 563 4.

Playground van de toekomst

Kinderen in steden leiden in toenemende mate aan bewegingsarmoede. Oorzaak hiervan is het ontbreken van

geschikte speelgelegenheden in de directe woonomgeving. Om dit probleem aan te pakken heeft een aantal gemeenten 'playgrounds' aangelegd. Dit zijn speelplekken waar zowel gespeeld als gesport kan worden. TNO heeft onderzocht hoe playgrounds bijdragen aan de lichamelijke activiteit, de motorische ontwikkeling, de integratie en het beweegplaisier van zes tot twaalfjarigen. De onderzoekers concluderen dat er in de wijken weinig groen is, relatief weinig sportaccommodaties zijn en zweerful en hondenpoep een probleem vormen. Volgens TNO verbruiken kinderen op de speelplekken gemiddeld ruim 200 kilocalorieën per uur. Veel kinderen komen minstens een paar keer in de week, vooral als er iets wordt georganiseerd. Ze blijven dan meestal langer dan een uur. Driekwart van de kinderen woont binnen een straal van vierhonderd meter. Allochtone kinderen zijn oververtegenwoordigd. Aanbevelingen van TNO: minimaliseer bij de speelplek de afstand tot de woonhuizen van de doelgroep, betrek bij de inrichting de ouders, besteed aandacht aan de aantrekkelijkheid van de speelplek voor meisjes en maak zones voor verschillende leeftijdsgroepen.

Playground van de toekomst: succesvolle speelplekken voor basisscholen. TNO Kwakolt van Leven, rapport KvL/BGG/2008.012, prijs € 25 of gratis te downloaden op: www.tno.nl

Corneliahof Pernis

De realisatie van appartementencomplex de Corneliahof in Pernis was een niet vanzelfsprekend bouwproject. Voor de nieuwbouw van de 250 levensloopbestendige woningen in vierwoninggebouwen rond één hof, moesten veertig duplexwoningen wijken. Dit ging deels gepaard met gedwongen verbuizing. Woningcoöperatie Woonbren was mede verantwoordelijk voor het project

en stelt dat de overgang goed is gelaagd. Reden om een boekje over de Corneliahof uit te brengen, waarin niet alleen architect Koos Kok, opdrachtgever Woonleen en uitvoerders aan het woord komen, maar ook tevreden bewoners. Wie de uitgave mag geloven te volgens hen het idee gelaagd om 'een dorp in een dorp' te realiseren.

Corneliahof Pernis, duurzaam en dierbaar. Deze publicatie is een gezamenlijke uitgave van Woonbron, MASSA bureau voor architectuur, Van Wijnen Stolkwijk, Kristel NV en Orange Demontage BV. www.massasite.nl

Wonder van Wagenwerkplaats

Op het terrein in Amersfoort waar vroeger de NS rijdend materieel onderhield, gaan straks mensen wonen, werken en winkelen. Bestaande bebouwing getuigt van meer dan honderd jaar historie en wordt behouden. Niet alleen vanwege de architectuur, maar ook door de verbondenheid met de aangrenzende woonwijk Soesterkwartier. Die wijk werd begin vorige eeuw gerealiseerd om de spoorarbeiders onderdak te bieden. Nu zijn het de Soesterkwartierders die samen met de overheid en grond eigenaar NS zoeken naar een nieuwe invulling van het terrein. De gezamenlijke droom is er, maar hoe wordt die werkelijkheid? Dit vraagstuk en het terrein worden duidelijk in kaart gebracht met de publicatie 'Het wonder van de Wagenwerkplaats'. De uitgave zet aan tot nadenken over de toekomst, immers er liggen nog genoeg vragen open.

Het wonder van de Wagenwerkplaats. Stichting industrieel erfgoed in de stad Amersfoort. Werkgroep Wagenwerkplaats, gemeente Amersfoort, NS, ROC Midden Nederland en procesbegeleiders Habiforum en PnR group maakten de publicatie mogelijk. www.habiforum.nl

Brutering en prachtwijken

Het is inmiddels vijftien jaar geleden dat het brueringsoakkoord tussen het Rijk en de woningcorporaties werd gesloten. Dit akkoord leidt in dat de lezingen van het Rijk aan de corporaties met betrekking tot de gebouwde woningwetwoningen worden weggestroopt tegen nog te ontvangen subsidies voor dierzelfde woningwetwoningen. Met andere woorden, de corporaties hoefden geen rente en aflossing meer te betalen over de lezingen maar ontvangen ook geen subsidies meer. Bovendien garandeerde de Rijkszekerheid een minimale huurverhoging voor een aantal jaren.

Als directeur van de kroepel voor gemeentelijke woningbedrijven (het POWB) was ook ik betrokken bij deze brueringsoperatie. Ik zocht op een congres in de Jaarbeurs in Utrecht - naast de directoren van de NWR en het NGIV - de corporatiedirecteuren te spreken om mij in noodzaak van het brueringsoakkoord uit te leggen. Ik meen dat ik daar gezegd heb het akkoord te ondersteunen, maar me best zorgen maakte over het zelfregulerend vermogen van de sector. De directeuren anno 2005 konden wel eens andere directeuren zijn dan die van 1993. De directeuren van 1993 waren gevormd in de sociale woningbouw, sociaal bewegen en zich bewaart van hun maatschappelijke opgave, zo betoogde ik daar. Wie betaalt die bepaalt. Dat was tot die tijd, door de subsidiëring, de Rijkszekerheid. Maar dit veranderde door de bruering, ondanks het bestaan van de regelgeving voor de sector. Die regelgeving moest de sociale taak van de corporaties borgen.

Vanuit de politiek is richting de corporaties niet altijd een heldere lijn gevolgd. De minimaal gegarandeerde huurverhoging stond nogal eens ter discussie, afkomstig van de vermogens van de corporaties verscheen regelmatig op de politieke agenda. Het voorlopig dieptepunt in de discussie was de bijdrage die de sector moet betalen aan de prachtwijken van minister Vogelaar. In die discussie staat de minister inmiddels regelmatig tegenover de kroepel Aedes, maar ook tegenover wethouders van grotere steden die afspraken met lokale corporaties hebben gemaakt. Deze overeenkomsten worden doorkruist door de nationale afspraken die de minister wil maken. In de discussie over de prachtwijken zou een onderscheid gemaakt moeten worden tussen de bouw- en verbeteringsopgave in de historische wijken en de algemene vernieuwingsopgave van corporaties, waar die door de politiek als dood maatschappelijk kapitaal wordt beschouwd.

In het eerste geval zou een heffing door het centraal fonds (CFV) een goede oplossing kunnen zijn, zeker indien bij die heffing rekening wordt gehouden met lokaal gemaakte financiële afspraken. Dat voorkomt de tegenstelling tussen lokale en nationale politiek. Een dergelijke heffing heeft voor de sloop, nieuwbouw en renovatie van de Amsterdamse Bijlhamermeer goed gewerkt. Voor het tweede geval zou de vennootschapsbelasting een antwoord kunnen zijn, maar dan analoog aan de belasting. En het kan toch geen middel zijn om begrotingstekorten te dekken.

Zak Amalassen

Directeur Gemeenschappelijk Afdelingsbedrijf van het Rijk
zak.amalassen@zinwv.nl

